ARKTISK MAGASIN

Nr. 1 - 2019
29. årgang

ONLINE MAGASIN

NYTT MØTE I KLUBBEN

- SE SIDE 7

ARTIKLER FRA LARS BREKKE'S MANGE TURER TIL CANADA

SPESIALUTGAVE TIL MINNE OM LARS BREKKE

Medlemsblad for Arktisk Villmarksklubb

Kjære medlem og leser av Arktisk Magasin!

Du som ikke har fått med deg den siste utviklingen i Arktisk Villmarksklubb og at Lars Brekke gikk bort i februar 2018, så kan vi fortelle at klubben ble på årsmøtet i fjor besluttet lagt om til en digital klubb. Det vil i praksis si at klubben eksisterer kun på nett uten medlemskontingent og medlemsmøter. Etter hvert vil alle tidligere medlemsmagasiner bli lagt ut som en PDF på nettsidene til klubben, slik at disse blir gjort tilgjengelige og kan leses av alle som vil dette. En styrke for at den digitale villmarksklubben kan nå ut til enda flere som drømmer om arktiske villmarksområder.

Klubben vil derimot ha et tradisjonelt medlemsmøte våren 2019 og dette vil bli gjort kjent gjennom nettsiden til klubben - www.arktiskvillmarksklubb.no og gjennom mail til alle som tidligere er innmeldt i klubben.

Vel møtt til medlemsmøtet og til den nye digitale klubben. Ikke glem at vi også er på Facebook. Der kan du legge ut bilder fra turer og du også stille spørsmål om reiser til villmarksområder - som alle kan dra nytte av.

Med hilsen fra Morten Brekke /redaktør
Leder for Arktisk Villmarksklubb

ARKTISK VILLMARKSKLUBB

Artisk Magasin er klubbens medlemsmagasin, og kommer nå i sin 29. årgang.

REDAKSJONEN

Morten Brekke

Morten Brekke er leder i klubben og redaktøren av Arktisk Magasin. Sammen med Karl Jørgen Aanderaa og Lars Brekke var han med og grunnla klubben på åttitallet.

920 89 873
morten@brekke.to
post@arktiskvillmarksklubb.no

Lars Kristiansen

Lars Kristiansen har vært med i styret i klubben i mange år og har hatt funksjonen som sekretær. Han sitter også i redaksjonen.

997 31901
lars@adventuras.no
www.arktiskvillmarksklubb.no

OM ARKTISK VILLMARKSKLUBB

- fra og med 2019 har klubben blitt heldigital uten medlemsavgift.

Villmarksklubben er en forening for villmarks- og opplevelsesinteresserte mennesker som har reist, ønsker å reise eller har interesse for arktiske villmarksområder i Nord-Amerika, Europa og Russland - samt tilstøtende og tilsvarende områder på den nordlige og sydlige halvkule. Mye av aktivitetene har vært knyttet til reiser til Alaska og Canada, men klubben vil også oppfordre til reiser i andre deler av verden - samt i Norge!

Foreningen har ønsket å bidra til å utveksle erfaringer, knytte kontakter og forbindelser mellom de som har reist og de som ønsker å reise. Villmarksklubben har i mange år hatt medlemsmøter hver vår og høst med villmarksforedrag, bevertning og hyggelig samvær med andre interesserte. Et medlemsmagasin har også kommet ut to ganger per år, før medlemsmøtene og har også fungert som en innkalling til disse.

Siste: På årsmøtet medio 2018 ble det besluttet at klubben skal være digital - og vil derfor kun være nettbasert - uten medlemsmøter og nye magasiner.

Omslagsbildet

Bildet på forsiden av magasinet er tatt av Lars Brekke på hans siste tur til Yukon-territoriet i Canada i 2014.

TIL MINNE OM LARS BREKKE

ARKTISK MAGASIN

Nr. 1 - 2019 29 årgang

Side 06 Minneord om Lars Brekke

Side 07 Nytt møte i villmarksklubben

Side 08 **KLUANE'S VILLMARK**
Helt nordøst i Yukon ligger en stor nasjonalpark med store fjell og rikt dyreliv.

Side 20 **MØTE MED ELG OG CARIBOU**
Lars Brekke reiste ofte alene inn i villmarka. Da ser du ofte mer vilt, enn om du reiser sammen med andre.

Side 32 **GRIZZLY OG RØYE I FJELLENE**
Lars og Morten Brekke reiste ofte på tur sammen i Canadas villmark.

SNØSKUTERFERIE I BC Side 44
De fleste turer til Canada og Alaska skjer om sommeren. Hvorfor ikke prøve en vintertur?

VILLMARKSTUR I YUKON Side 56
Når en kameratgjeng fra Norge ønsker et villmarks-opphold i Canada, da var Lars Brekke et naturlig valg som kjentmann i villmarka.

FERIE PÅ LINDA LAKE Side 66
Ferie er å tilbringe tid med fiskestang, telt og kano ved et vann i Canadas villmark.

TIL MINNE OM LARS BREKKE

I midten av februar 2018 fikk vi et trist budskap om at Lars Brekke var død, bare 59 år gammel. Han døde 14. februar. Lars betydde mye for mange og var en aktiv person i mange sammenhenger - helt til han døde. For klubben var han ikke bare en kasserer, men også klubbens pådriver for å få inn nyhetsstoff og artikler til magasinet, samt foredrag i klubben.

Lars Brekke var med og startet opp Arktisk Villmarksklubb sammen med Karl Jørgen Aanderaa og undertegnede Morten Brekke for over 30 års siden. Lars har hele tiden vært kasserer for klubben, han holdt orden på økonomien og hadde ansvar for alt med medlemslister og utsendinger av magasin, samt innkallinger til aktiviteter.

Klubben vokste fra en håndfull medlemmer på midten av åttitallet, til en klubb i mer organiserte former inn i nittiårene – og medlemsbladet gikk fra svart/hvitt til firefargers trykk. Sammen med resten av styret og redaksjonen, så var Lars en viktig brikke i denne utviklingen.

AV MORTEN BREKKE

Lars var også en god venn, fetter og reisepartner for undertegnede. Sammen hadde vi mange reiser til villmarksområder i Alaska og Canada. Og det som medlemmene kanskje husker best fra våre reiser, er kanskje overvintringen vi gjorde i Yukon - sammen med to andre venner for 35 år siden.

Vi lyser fred over Lars Brekkes minne!

6

NYTT VILLMARKSMØTE

Vi inviterer til nytt møte i klubben våren 2019:

Søndag 7. april
på Thon Hotell
Linne - Oslo
kl. 12.00

Innkalling med program kommer på mail!

Inn i Kluanes villmark

Denne sommeren drar jeg alene til Canada for å oppleve villmarka i Yukon-territoriet nord i Canada. I noen fantastiske dager skal jeg leve som "kongen på haugen" i Kluane-nasjonalpark - helt nordvest i Yukon.

TEKST OG FOTOS: LARS BREKKE

1988

Jeg våkner etter en urolig natt i teltet. Jeg liker ikke å slå leir i skogen med trær tett rundt. Mange lyder i løpet av natten hadde vekket meg flere ganger. Selv et lite ekorn som hoppet rundt teltet, hørtes ut som en bjørn.

Jeg åpner døren på det lille "igloo-teltet og titter ut. På den andre siden av den lille myra ligger åssiden jeg skal klatre opp senere på dagen. De små vannpyttene i myra har en tynn ishinne som forteller om kuldegrader sist natt. Det nærmer seg slutten av september, så det er vel ikke så rart.

Et par timer senere er jeg på vei opp åssiden. Jeg hadde sett meg ut en rute som tar meg utenom det meste av skogen. Den er virkelig bratt og enkelte steder må jeg "gå" på alle fire. Jeg sliter med den tunge sekken. Er det en ting jeg ikke kan, så er det å pakke sekk. Eller kanskje det er det jeg kan. Det er utrolig hvor mye jeg hadde klart å få stuet ned i den. Min trøst er at jeg ikke skal bære rundt på den i fem dager.

Vel oppe på åskammen skuer jeg ned på det stedet som skal være min base de neste dagene. To små navnløse vann ligger noen kilometer unna. Dette området heter Burwash Uplands og ligger like utenfor Kluane Nasjonalpark i Yukon. Jeg dro til dette platået, som ligger i cirka 1200 meters høyde i Kluane Range - fordi det ryktes å være mye elg her.

Tidlig på ettermiddagen når jeg ned til området jeg har tenkt å slå leir. Granskogen ligger i klynger omkring vannene og en stor gresslette ligger mellom dem. Ved det ene vannet finner jeg en egnet teltplass, akkurat stor nok til teltet. Den er ikke plan, men jeg fyller den med granbar og det blir som en fin, myk seng. Jeg står og trer stengene i teltet da jeg hører en lyd. Midt ute på enga står en kjempeokse av en elg. Den glaner mot meg. Geviret er noe deformert, men avstanden mellom ytterkantene er stor. Det er nok en okse med mange år på nakken. Med et snøft

snur den og traver mot småskogen ved det andre vannet.

Teltstengene erstattes med kamera og kikkert, og jeg småløp i samme retning som elgen. Målet mitt er buskvekstene på motsatt side av vannet der oksen forsvant. Elgen er ikke å se, så jeg går litt oppover. Fra en liten sten i krattet studerer jeg småskogen som består av spredte grantrær og opptil tre, fire meter høyt vidjekratt.

Inne blandt den høye vidjen får jeg øye på et gevir. Elgen spiste av vekstene og har nok helt glemt meg. Jeg vil se mer av den og håper også på et bilde. Solen står nesten rett mot meg, så det er ingen ideell posisjon, men et litt dårlig bilde er bedre enn ingen bilder.

Jeg setter hendene for munnen og etterligner en okse som søker make. Reaksjonen lar ikke vente på seg. Geviret som hele tiden hadde beveget seg, bråstanser. Jeg brøler igjen. Etter nok et par kallinger kommer elgoksen ut av den høye vidjen. Den står rolig i flere minutter og rører ikke en muskel. Den står som en statue, hogd ut av stein.

Jeg nyter hvert sekund. Etter måneder med slit og arbeid hjemme for å spare penger for å komme hit, er dette belønningen for meg. En slik opplevelse kan ikke måles i penger, men likevel føles opplevelsen som en rikdom som beriker meg for resten av livet. En priviligert rikdom.

Det kommer nye bevegelser i buskaset. En elgku stiger ut av de høye buskene og stiller seg opp ved siden av oksen. Jasså, den har allerede en dame. Et halvt minutt etter kommer en til og litt senere enda en. Som om ikke det er nok, dukket det opp en ku med kalv femti meter fra de andre. Seks elger stirrer mot meg.

Etter en stunds gjensidig glaning kaller jeg igjen. Oksen tar to skritt nærmere. Nok et brøl og to skritt til. Den er nok ikke sikker på om jeg er en okse, men lydene

fra meg gjør den i alle fall nysgjerrig. Hvis jeg kan få den til å komme ut på sletten ved vannet, kan jeg kanskje få et par bilder.

Oksen kommer ned, men ikke dit jeg hadde håpet. Solen står rett imot. Den stopper midt ute på sletta og ser rett mot meg. Den kan vel ikke bli enig med seg selv hva jeg er. Kuene står rundt i buskene bak den. Jeg etterligner oksebrølet igjen og det utløser reaksjoner. Elgen kommer i lett trav mot skjulestedet mitt. Den skal vise denne "oksen" hvem som er sterkest her.

Jeg har ikke på noen måte tenkt å prøve kreftene mot denne kjempen og føler meg i grunnen litt truet. Den nærmet seg buskene der jeg står og den ser ikke ut til å stanse. Jeg får angst og begynner å hoppe på stenen mens jeg vifter med armene og roper på norsk. Det hjelper. Oksen stopper bak noen busker vel 40 meter fra meg. Et par norske ord til, så snur den og traver tilbake til damene sine.

Inne blandt kuene stopper den igjen og glaner mot meg. Den blåser i nesa og gnisser geviret mot et lite grantre. Jeg knipser noen bilder før den tar med seg haremet og forsvinner over bakkekammen. Den har respekt for "okser" som snakker norsk.

Jeg tusler tilbake til teltet yr av rikdommen jeg hadde fått. Dette lovet godt for de neste dagene. Teltet blir reist ferdig og en enkel middag inntas før jeg legger meg med sola.

Neste dag går jeg rundt på det enorme platået. Går fra topp til topp. Speider etter dyr, men ser ikke stort. Men vakker natur er det nok av. Snedekte fjell i det fjerne, myrer, gressenger og krystallklare bekker. Løvverket er i ferd med å miste sin høstdrakt. I snøen på noen av toppene ser jeg spor etter reinsdyr, rev og ulv. I solnedgangen denne kvelden ser jeg konturene av en elg som går og beiter ute i et vann mange kilometer unna.

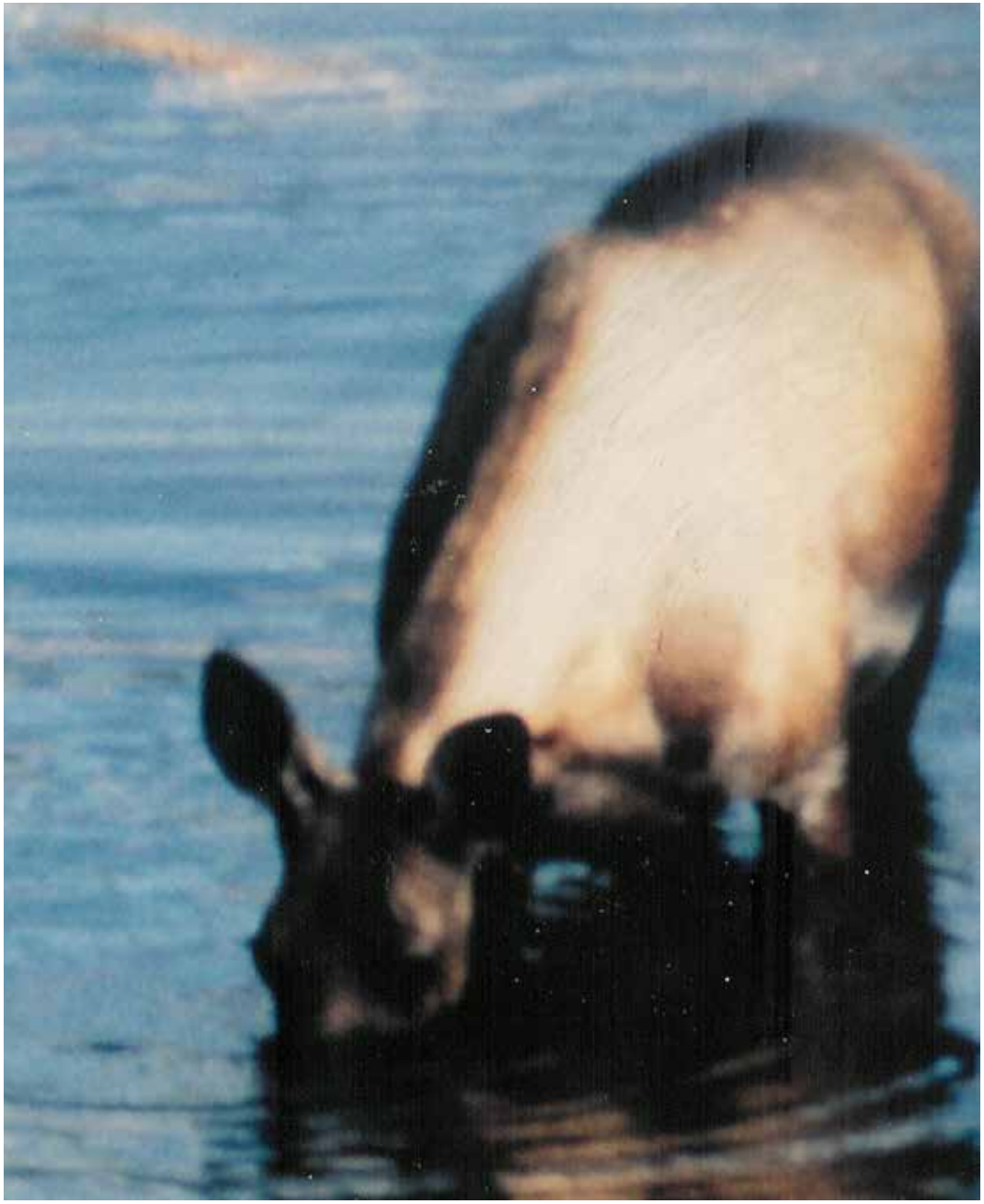

Jeg sover utrolig godt i min myke granseng, men midt på natten blir jeg revet ut av min dype søvn av et hyl. Forskremt setter jeg meg opp og lytter. Nok et hyl flerrer stillheten. En coyote, og den sitter ikke mange meterne fra teltveggen. Etter et par hyl til blir det stille. Ingen har svart på ropene. Jeg legger meg ned igjen for å sove, men det tar en god stund før jeg faller i søvn.

Den tredje dagen opprinner med klar, blå himmel, men godt og varmt ute blir det først ved elleve-tiden. I dag er en topp målet, omlag en kilometer fra leiren. Kikkert, kamerautstyr og lunch får plass i sekken, samt dagbok. Det er mange opplevelser som skal ned på papiret fra de to siste dagene.

Fra toppen har jeg enorm utsikt. Mot syd ligger Donjek-fjellene inne i Kluane Nationalpark. I vest renner Burwash Creek med store navnløse fjell i bakgrunnen. Nord og øst for toppen er Shakwak-dalen med den store innsjøen Kluane Lake. Mellom vannet og toppen ser jeg Duke River som renner grå fra isbreene inne i nasjonalparken. Sikten er mange mil på denne klare septemberdagen.

Jeg sitter som kongen på haugen og skuer over "mitt rike", I kikkerten får jeg øye på omlag 30 reinsdyr som beiter i fjellet vest for meg. En kongeørn kommer seilende på sine vinger fra vest, sirkler over meg et par ganger før den glir videre. Hele tiden uten så mye som et vingeslag.

Rett nord for meg kommer en elgku med kalv gående. Jeg studerer dem i kikkerten. De stopper ofte så kua får gresse, mens kalven leker. Den prøver også å få melk av mora, men blir avvist hver gang.

Elgkua glaner stadig bakover mot meg. Jeg studerer området og ser til slutt en okse som følger etter. Den er ikke så gamle karen og holder litt avstand. Kalven og mora beveger seg rundt toppen jeg sitter på og kommer til vannet lengst fra leiren. De legger på svøm og da de er over, svømmer oksen etter. Jeg ser de tre en halv times tid til før de forsvinner ned i en dal og ut av syne.

Oppe på en topp jeg var dagen før, går tre reinsdyr og beitet. En falk flyr rundt under meg på jakt etter bytte. Ut fra skogen bortenfor leiren kommer en rødrev snikende. Den går et par runder rundt teltet. I kikkerten ser jeg den stå og snuse, før den spretter avgårde, over gressletta og blir borte i småskogen.

Litt brent av solen og glad over dagens opplevelser setter jeg nesa "hjemover", slenger fra meg utstyret og går til vannet for å bade. Det gjør jeg ikke for fornøyelsens skyld, men av ren nødvendighet. Noen dagers svette må bort. Vannet er gørrkaldt. Middagen blir inntatt mens solen er på vei ned. Det vakre landskapet blir farget av de siste solstrålene denne

dagen. Snø og vann i det fjerne blir til gult og rødt. Da sola er borte kommer kuldegradene krypende og jeg smyger ned i soveposen.

Den femte dagen pakker jeg leiren. Dagen før hadde vært full av opplevelser som dagen på toppen. Jeg noterte i dagboken; tre ørner, ett reinsdyr eller Caribou som den heter i Nord-Amerika og to elger. Alt etter en hel dags vandring i området. En elg hadde sågar sparket til kjelen som stod utenfor teltet mitt mens jeg var på tur.

Under den tunge sekken strever jeg igjen oppover åsryggen jeg krysset på veien inn. Det er ingen enkel tur i det høye vidjekrattet med stor sekk med sovepose, liggeunderlag og telt på toppen. Et sted kjemper jeg meg gjennom et tett buskas og inn på en åpen glenne og går nesten rett på en elgku med kalv. De forsvinner skremt avgårde.

På toppen tar jeg en pause. Vestover ligger platået jeg hadde vært på, mitt kongerike. Østover ligger veien jeg skulle ned til. Noen timer senere satt jeg ved Alaska Highway for å haike sydover. Mitt neste mål er Sheep Mountain inne i nasjonalparken.

ET ELDORADO FOR ELG OG CARIBOU

1992

TEKST OG FOTO: LARS BREKKE

Cessnaen tar av i le av en øy på Atlin Lake. Vi klatrer litt før piloten setter kursen mot Simpson Lake. Simpson Lake ligger helt nord i British Columbia og består av tre store og noen små vann.

Jeg skal være en uke alene ved et av vannene og bare slappe av i villmarka. Stedet er kjent for å ha et rikt dyreliv. Jeg har med fotoutstyr, masse film og er klar for flotte motiver av både dyr og natur.

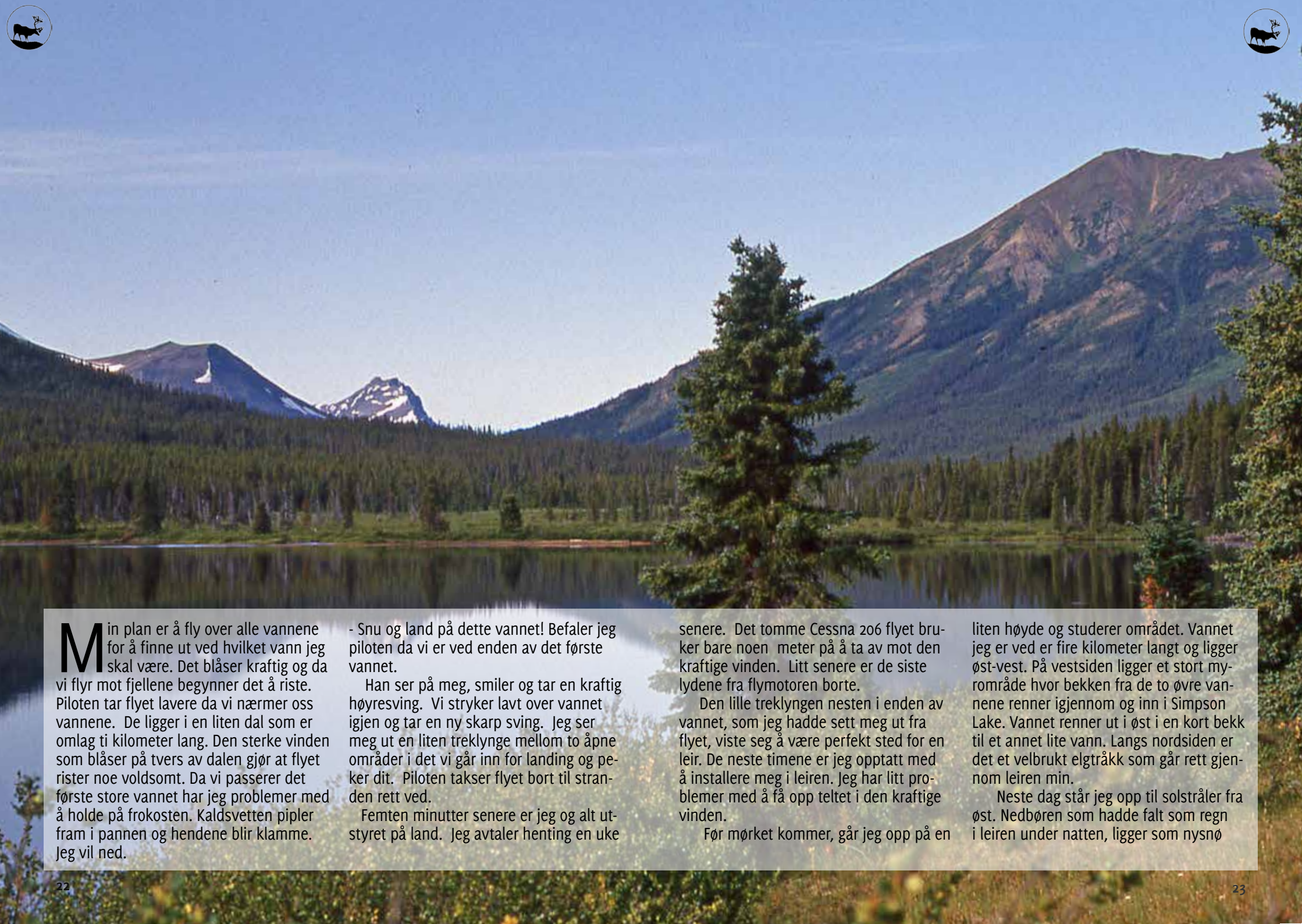

Min plan er å fly over alle vannene for å finne ut ved hvilket vann jeg skal være. Det blåser kraftig og da vi flyr mot fjellene begynner det å riste. Piloten tar flyet lavere da vi nærmer oss vannene. De ligger i en liten dal som er omlag ti kilometer lang. Den sterke vinden som blåser på tvers av dalen gjør at flyet rister noe voldsomt. Da vi passerer det første store vannet har jeg problemer med å holde på frokosten. Kaldsvetten pipler fram i pannen og hendene blir klamme. Jeg vil ned.

- Snu og land på dette vannet! Befaler jeg piloten da vi er ved enden av det første vannet.

Han ser på meg, smiler og tar en kraftig høyresving. Vi stryker lavt over vannet igjen og tar en ny skarp sving. Jeg ser meg ut en liten treklynge mellom to åpne områder i det vi går inn for landing og peker dit. Piloten takser flyet bort til stranden rett ved.

Femten minutter senere er jeg og alt utstyret på land. Jeg avtaler henting en uke senere. Det tomme Cessna 206 flyet bruker bare noen meter på å ta av mot den kraftige vinden. Litt senere er de siste lydene fra flymotoren borte.

Den lille treklyngen nesten i enden av vannet, som jeg hadde sett meg ut fra flyet, viste seg å være perfekt sted for en leir. De neste timene er jeg opptatt med å installere meg i leiren. Jeg har litt problemer med å få opp teltet i den kraftige vinden.

Før mørket kommer, går jeg opp på en liten høyde og studerer området. Vannet jeg er ved er fire kilometer langt og ligger øst-vest. På vestsiden ligger et stort myområde hvor bekken fra de to øvre vannene renner igjennom og inn i Simpson Lake. Vannet renner ut i øst i en kort bekk til et annet lite vann. Langs nordsiden er det et velbrukt elgtråkk som går rett gjennom leiren min.

Neste dag står jeg opp til solstråler fra øst. Nedbøren som hadde falt som regn i leiren under natten, ligger som nysnø

på fjelltoppene syd for vannet. Utpå formiddagen tar jeg med meg pumpehagla, dagstursekk og går vestover.

Vinden løyer og jeg styrer svakt oppover fjellsiden. Tre timer senere setter jeg meg ned femti meter under toppen for å spise lunsj. Dette er noe annet enn kantina på jobben. Frisk, herlig luft og utsikt flere mil i alle retninger. En ungørn seiler forbi og en chipmunk holder øye med meg fra et buskas rett ved.

Toppen viser seg å ikke være topp, men bare et platå til neste topp et par kilometer unna. Jeg vandrer rundt på platået et par timers tid. Mens jeg sitter på huk og fotograferer en plante, ser jeg noen bevegelser i øyekroken. Reinsdyr. Bare toppen av et gevir er synlig over noen busker. Jeg monterer fort fem-hundre millimeteren på stativet og sniker meg nærmere.

Selv om vinden blåser bort fra dem, tar det ikke lang tid før de oppdager meg. Halene går rett til værs og de hvite farespeilene er lett synlige. To simler og to bukker traver med vinden for å få teften av meg. Jeg løper i samme retning bak noen lave busker. De er tydelig forvirret over ikke å få lukten av meg, men roer seg snart ned. I nesten en halv time studerer og fotograferer jeg dyrene mens de gresser før de nærmest på signal løper ned i dalen og forsvinner.

Neste dag er himmelen knallblå og solen steker. Etter en morgendukkert og frokost monterer jeg en sammenleggbar kajakk jeg har med. En halv time senere ligger den ferdig montert og flyter på vannet. Innsjøen ligger speilblank og venter på meg. Rolig padler jeg de fire kilometerne til østsiden av Simpson Lake.

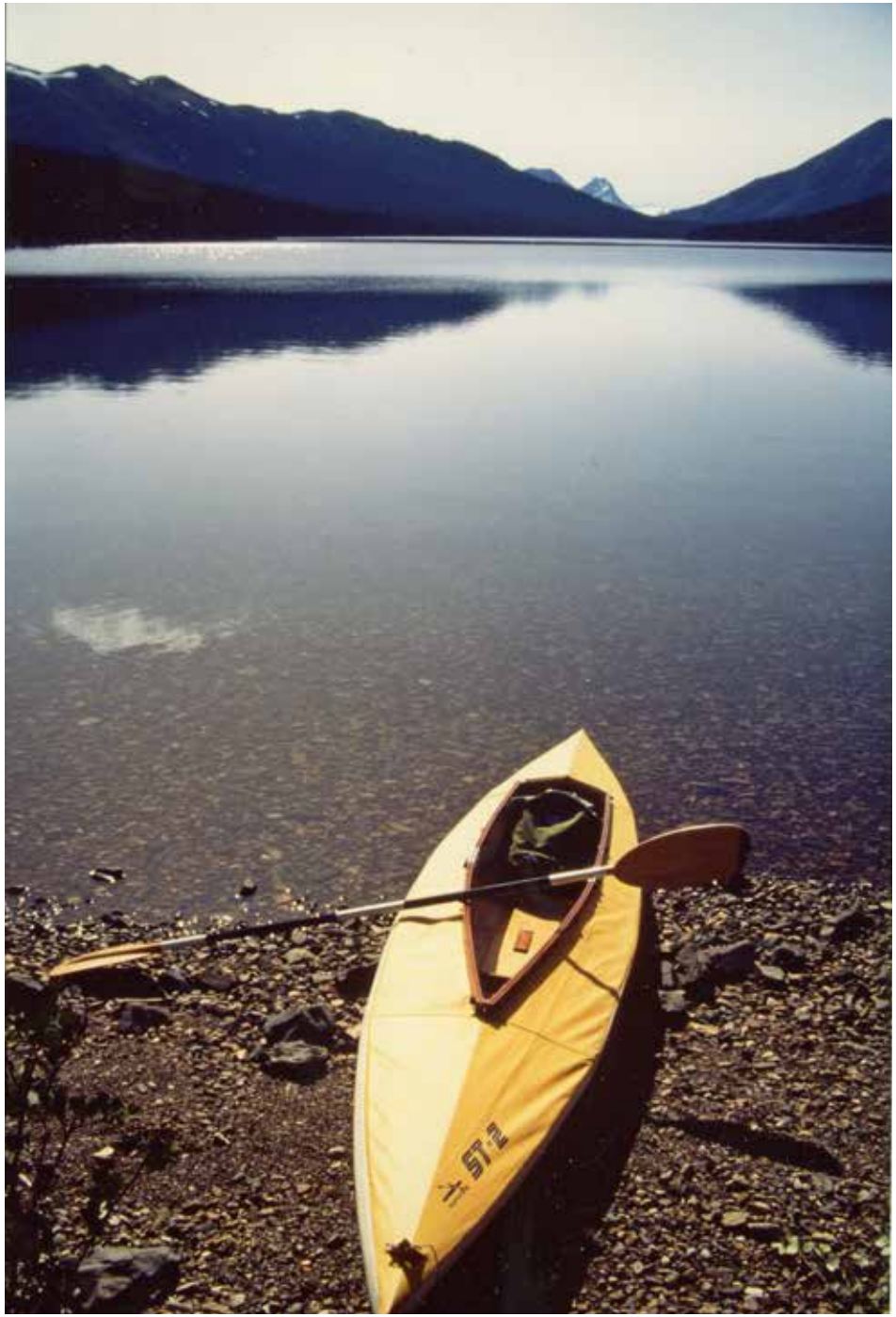

Kajakken parkerer jeg på sandstranden og titter nedover den korte bekken. Det lille vannet ligger bare 100 meter nedenfor. Jeg følger venstre side av bekken, som er våt og myrete. Plutselig står jeg ved en beverdam. Det er flere dammer nedover og de er vanskelig å se på grunn av småbusker og høyt gress. Jeg balanserer videre over flere demninger. Da jeg står og vakler på en av demningene, får jeg øye på en ung elgokse som kommer ut av skogen på andre siden av vannet.

Elgen vasser uti og spiser av gresset langs kanten mens den kommer i min retning. Jeg setter meg på huk og tar frem kameraet fra sekken. Samtidig setter en flokk ulver i et ustemt hylekor oppe i åsen bak beverdammene. En bever glir ut i beverdammen og svømmer mot meg. Den to år gamle oksen kommer fortsatt mot meg. Jeg venter med å ta bilder til den kommer litt nærmere. Et par minutter senere er den bare 50-60 meter fra meg. Ulvene uler fortsatt, kameraet klikker og beveren dukker med sitt velkjente varslingsplask. Elgen bråstopper og ser mot meg. Etter to raske klikk fra kameraet, bøyer jeg meg ned bak noen busker for å skifte film. Da jeg titter frem 30 sekunder senere, er elgen borte. Likeså var beveren, men ulvene holder fortsatt på med sin villmarkskonsert oppe i åssiden.

Kajakken ligger og venter på stranden da jeg kommer tilbake i skumringen. Solen er alt gått bak de store fjellene i vest. Vannet er uten en krusning da jeg tar de første padletakene ut fra land. 200 meter senere slipper jeg min favorittsluk for røyer ned i dypet. Jeg hadde ikke dorget mange meterne før stangen bøyer seg. Litt

senere har jeg en røye på rett under kiloen i vannflaten. Den fikk svømme videre og vokse seg tyngre. Etter vel tretti minutter har jeg sluppet fri tolv andre i samme vektklasse før et tyngre eksemplar er på tråden.

Denne hadde ikke tenkt å gi seg uten kamp. Jeg sveivet den nesten opp til vannskorpa før den med ett setter nesa nedover mot bunnen igjen. Senet hviner ut og jeg lar den kontrollert gå ned. Forsiktig lar jeg den svømme et stykke og den drar den drar meg og kano litt bortover vannet. Så stopper den opp og jeg begynner å sveive sakte inn på nytt. Fisken kommer endelig til syne i vannskorpa, svømmer et par ganger rundt kajakken før den spretter i været og forsvinner i dypet på nytt. Tilbake sitter jeg med tom sluk, en fiskeopplevelse rikere og minus om lag 1,5 kilo røye i varebeholdningen. Neste fisk sikrer derimot middagen. Da er det blitt mørkt.

Vel hundre meter fra leiren får jeg øye på ei elgku. Den står på stien og er på vei vestover mot leiren. Rolig blir jeg sittende i kajakken og studere kua, som igjen studerer meg. Hva er det den ser ute på vannet? Hva er jeg? Etter hvert blir den usikker og trekker litt opp i skogen. Forsiktig forsøker jeg med elglokk og kua svarer med noen voldsomme stønn som nesten får blodet til å fryse i

årene mine. Godt jeg vet at disse stønnene kommer fra en elg. Hadde jeg bare hørt dem, hadde jeg sikker trodd det var bjørn. Kua holder det gående hele tiden mens jeg padler bort til leiren.

Et par dager senere bestemmer jeg meg for å sitte på post ved myra i vest. Fra fjellet bak leiren hadde jeg sett en elg som vasset i en liten dam i myra. Utpå dagen bruker jeg elgfaret mot myra. Bare to hundre meter fra leiren ligger det fersk bjørneskitt i stien, kanskje fra sist natt. Tråkket går helt nede ved vannkanten. En bever kommer svømmende på rekognosering, gjør en liten bue rundt meg og fortsetter.

På en liten høyde finner jeg et utmerket sted. Derfra har jeg utsikt over hele myra, deler av Simpson Lake og i vest noen høye topper av kystfjellene. Fire timer senere har jeg ikke sett noen elg. Et par gråskriker har underholdt meg en stund og et ekorn holder til i treet ved siden av meg.

Men det var ikke ekorn og gråskriker som stod på ønskeliten min i dag. Jeg hadde håpet å se en stor elgokse. Etter fem dager hadde jeg sett flere elger, men ingen real storokse. Solen forsvinner etter hvert bak fjellene og håpet mitt med den. Klokken syv, før det begynner å bli mørkt, hadde jeg bestemt meg for å gå tilbake. Klokken syv blir jeg sittende. Et kvarter til, tenker jeg. Men nei, ingen okse. Kamera, stativ og sitte- underlag stuer jeg ned i sekken og slenger den ergerlig på ryggen. Jeg gir elgen en siste sjanse og lar kikkerten gli langs skogbrynet på andre siden av myra før jeg går.

ÅÅÅÅåååå … En elgokse kommer som svar på mitt ønske. Majestetisk skrider et stort eksemplar av arten ut av skogen. Den stopper noen meter inne på myra og sonderer terrenget. Jeg går ned på kne, river av meg sekken, monterer kamerautstyr, setter inn en 400 iso film og presser den til 800. ÅÅÅÅåååå … Enda en stor elgokse kommer ut av den samme skogen og slår følge med den andre. De gresser lang skogkanten og er nok fire, fem hundre meter unna. Jeg bruker fem hundremillimeteren og må helt ned i 60 dels sekund for å få lys nok. I nesten en hel time beundrer jeg skogens konger mens de beiter av det frodige gresset. Pelsen glinser av sunnhet og geviret på den største er godt over meteren. Jeg ga fort opp fotograferingen på grunn av lyset, men jeg studerer dem i kikkerten. Mørket kommer sigende og jeg må gå tilbake til leiren før det blir helt mørkt. Så tar jeg et siste blikk igjennom kikkerten av de stolte dyra før jeg går.

Søndag morgen slår jeg ned teltet, slår sammen kajakken, setter opp stolen og setter meg til å skrive dagbok mens jeg venter på at flyet skal komme og plukke meg opp. En uke går virkelig fort ”når man helst ikke vil”. Beruset av inntrykk kan jeg nå stryke ”stor elgokse” fra ønskeliten min. Jeg hadde ikke sett bjørn. Men den er her. Det er helt sikkert, for det er spor etter den over alt. Ulv hadde jeg ikke engang skrevet opp på listen min. Så store forhåpninger hadde jeg ikke. Dens hyl fra fjellene og åsene omkring flere ettermiddager hadde forsterket villmarksfølelsen. Tenk om jeg hadde fått sett ulven også!

Ønsketenkningene forstyrres av en dur som blir sterkere og sterkere. Cessnaen lander mot vinden og takser bort til meg. Før jeg får summet meg, sitter jeg fastspent i forsetet og vi tar av. Raskt forsvinner den fredfulle dalen med Simpson Lake bak halen på flyet og om en uke vil jeg være tilbake i Oslo. Fyttirakkeren.

2005

GRIZZLY, RØYE OG «DE TRE MUSKETERER»

Etter mange turer til Alaska og Canada, reiser Lars og fetteren Morten på nok en villmarkstur til Yukon i Canada. Denne gangen flyr de inn til det avsidesliggende vannet Ittlemit Lake - som ligger nordøst i Yukon, ikke så langt fra nasjonalparken Kluane.

TEKST OG BILDER: LARS BREKKE

"Se der!" roper jeg lavt til fetteren min Morten, som står ved den andre enden av Ally-kanoen vi holder på å demontere. Jeg peker bort på en liten høyde 60 – 70 meter fra oss. Der står det en grizzlybjørn og ser på oss. Den står på alle fire og snuser i luften og prøver å fange opp lukten av oss.

Ti dager tidligere kløv vi om bord i et flott, rødt kanadisk-bygget sjøfly før piloten Rick startet motoren og takset ut av sjøflyhavna. Ved enden av Schwatka Lake i Whitehorse ga han full gass. Snart hadde vi full speed og Rick dro stikka bakover. Vi tok av fra innsjøen med kurs vestover mot Ittlemit Lake. Ittlemit ligger på litt over 1000 meter ved foten av noen fjelltopper som heter De tre musketerer. Kjeden av fjell består av tre store topper som hver bærer navnet til en av musketerene, Mount Athos, Porthos og Aramis. Den høyeste er Portos på godt over 1800 meter.

Etter vel 25 minutters flytur fra Whitehorse så vi Ittlemit Lake, som var formet som en T. Etter en runde i området satte piloten sjøflyet pent ned på vannet, men måtte plutselig gjøre en kjapp sving til høyre, da vi oppdaget en grunne med noen steiner. Deretter takset vi mot en smal sandstrand inne i en liten vik. Sandstrender er bushpilotenes drøm. Her kan de dra flyet litt opp på land uten å få riper og bulker i flottørene.

I løpet av noen minutter var alt utstyret på land. Piloten tok av og forsvant mot byen. Vi ble stående å se oss omkring. Ikke langt fra stranda så vi en åpen plass for lavvoen ute på en odde. Det ble vår base for de neste ti dagene. En åtte til ti manns lavvo var luksus for to personer. Et stykke fra lavvoen satte vi opp en gapahuk neste dag med flott utsikt mot innsjøen og fjellene. Den nærmeste toppen lå nesten 600 meter over den krusete vannflata på Ittlemit Lake.

Vår første tur mot en topp ble på den tredje dagen. Fra et platå hadde vi en fantastisk utsikt over området vi var i. Vi så rett ned på en av endene i innsjøen og så en flott sandstrand. Bare 20 meter fra stranden lå et nytt vann. Vi bestemte oss for at den enden av Ittlemit skulle bli vårt turmål neste dag. Da vi nærmet oss stranden så vi spor. Stille padlet vi kanoen inn på grunna og gikk i land. Det var ferske spor etter elg og ulv. Begge dyrene hadde gått der etter det kraftige regnværet som passerte tidlig den samme morgenen. Vi snek oss opp stranden og opp på en høyde og håpet å se dyr i det andre vannet. Helt stille og ingen dyr å se. Videre bortover stranden var det flere spor – bjørnespor. De også ferske. Bjørnen hadde gått i samme retning som elgen og ulven. Alt vi så av disse dyrene var spor. Jeg høstet noen røyer som svømte langs stranden. De ble middagen

den dagen.
Først femte dagen så vi dyr. Etter frokost hørte vi det plasket i vannet. En elgku med kalv kom vassende langs land. Da de oppdaget oss, trakk de opp på land, gikk rundt oss og ble borte.

Hver dag hittil hadde det vært flere kraftige uvær som passerte. Noen ganger var vi bare i utkanten. Andre ganger havnet vi midt i. Da var gapahuken god å ha. Mellom uværene padlet vi rundt eller gikk litt i terrenget på nordsiden av vannet hvor det var lett å bevege seg.
Vårt største ønske var å gå opp i massivet rundt de tre Musketerene. Først den syvende dagen så været nokså stabilt ut og vi tok sjansen på opphold i fjellet hele dagen. Vi krysset innsjøen med kanoen og klatret oppover vidjeskogen. Først 200 meter over Ittlemit var vi klar av krattskogen. Ved foten av Athos lå en liten dal med et vann. Vi snek oss bort til en kant med utsikt over vannet. Skuffet kunne vi konstantere at vår fantasi ikke stemte med virkeligheten. Det var ingen storokse av elg som lå og hvilte seg i området.

Skuffet gikk vi videre på platået og rundet foten av Porthos. Klemt mellom Aramis og Porthos lå nok et lite vann. Dette vannet lå høyere. Vi klatret opp en steinur, over en "snebre" og nærmet oss en rygg hvor vi ville ha utsikt over vannet. Da oppdaget jeg noe svart som beveger seg på en stor snøflekk langt oppe i siden på Aramis. Gjennom kikkerten så vi en stor reinsdyrbukk. Mens vi studerte den, dukket det plutselig opp et par reinsdyr like bortenfor oss. Med vinden fra dem klarte vi å lokke dem nærmere før de snudde og løp nedover samme vei som vi kom opp. Bak oss skrek det fra bakkenivå. En jordekornfamilie stod på hver sin lille tue og holdt øye med oss. Vi fikk noen gode bilder og flott film før de gikk under jorden. Plutselig hørte vi stein som raste. Reinsdyrbukken kom i full fart nedover steinura og var en snartur bortom oss før den satte etter de andre dyra.

Fantasien tok feil igjen. Heller ikke ved det vannet var det noen elgokser. Vi rundet foten av Mount Aramis og ut på en kant hvor vi hadde fantastisk utsikt. Under oss lå en dal med flere vann. Vestover så vi mektige fjell, som lå langt inne i Kluane nasjonalpark. Elgoksene uteble fra vannene under oss også. Skuffet satte vi nesen hjemover. Skuffet fordi vi ikke hadde sett de forventede storoksene, men utsikten og naturen var så absolutt ingen skuffelse. Vi så nok en reinsdyrbukk på hjemveien.

Et par dager senere våknet vi tidlig av lomens skrik ute på vannet rett ved lavvoen. Jeg tittet ut og så lomparet som holdt til i bukta. De hadde hver sin unge på ryggen. Men hvorfor fortsatte de å skrike. Den måtte være urolig for ett eller annet. Litt etterpå fikk jeg øye på noe som kanskje var grunnen til lomens uro. På andre siden av bukt, oppe i toppen

av ei gran ute på odden satt en hvithodeørn. Vi kom oss fort ut av soveposene, kledde på oss og sjøsatte kanoen. Stille padlet vi over bukta. Stoppet stadig for å filme og ta bilder. Da vi nærmet oss odden landet nok en hvithodeørn i en grantopp. Vi nærmet oss sakte og til slutt satt vi i kanoen omtrent rett under ørnen og fotograferte den.

Etter frokost samme morgen fikk vi besøk av et reinsdyr rett ved lavvoen. Den forsant fort da den oppdaget oss. Den dagen padlet vi til motsatt ende av vannet, forbi de tre musketerene. På veien så vi en ung elgokse med defekt gevir – en skrapokse. I andre enden lå en jaktleir. En kalender i en av de to finerhyttene fortalte oss at her hadde det ikke vært folk på to og et halvt år. I dette området var myggen forferdelig og plagsom. Bortenfor leiren var det en stor kolle vi besteg. Her fant vi store ruker etter bisonokser som hadde beitet i området på våren. Fra kollen filmet Morten en hvit snøugle på jakt etter mat. I en dam jobbet et beverpar med å reparere et hull i demningen. En hvithodeørn holdt øye med oss fra en tretopp. Rundt midnatt padlet vi tilbake til lavvoen.

Den tiende dagen var det tid for hjemreise. Vi pakket leiren og padlet sakene våre tilbake til stranden for å være klare da Rick kom for å hente oss. Mens vi stod og demonterte kanoen rett ovenfor stranden sa Morten plutselig:

"Hva var det?"

Vi snudde oss mot der lyden kom fra. Rundt en busk på stranda kom det en elgku. Like etter kom det en liten kalv. De tittet på oss noen sekunder før de snudde og stakk opp et lite søkk. Vi løp ned til utstyret som lå på stranden for å hente filmkamera og fotoapparatet. Et kort glimt fikk vi av mor og kalv i det de gikk over en liten kolle. Så ble de borte. Vi ventet en god stund, men de viste seg ikke igjen. Skuffet gikk vi ned med utstyret igjen og fortsatte demonteringen. Noen minutter senere oppdaget jeg Grizzlybjørnen.

Bjørnen står rolig og ser på oss. Den står på samme sted der vi så elgkua og kalven for et kvarter siden. Grizzlyen hadde tydelig fulgt etter elgene da den fikk øye på oss. Ser den på oss som et mulig bytte eller lurer den bare på hva

vi er? På nytt løper vi ned etter foto og filmutstyr. Denne gangen er vi heldigere. Grizzlybjørnen står fortsatt og ser mot oss. Så beveger den seg mot øst og vinden. I motsetning til elgen går ikke den ned i søkk og buskas for å skjule seg for oss. Bjørnen velger derimot noen små, bare koller og åpne glenner og holder øye med oss hele tiden. Den nærmer seg oss sakte, men sikkert. Morten tar fram en "Bearbanger" og monterer en patron på tuppen. Han fyrer av og "skuddet" flyr av gårde før den eksploderer etter noen sekunder.

Grizzlybjørnen forsvinner, men dukker opp igjen i full firsprang - vekk fra oss. Den stopper en kort stund før den fortsetter flukten oppover dalen og blir borte i småskogen. Vi ser ikke mer til bjørnen, så vi fortsetter demontering og pakking av kanoen.

En halv time senere hører vi motoren til flyet fra Alpine Aviation. Rick lander rett mot oss og takser inn til stranden. Et kvarter senere er vi og alt utstyret på plass. Nye fem minutter senere er vi i luften og på vei tilbake til Whitehorse.

2009

SNØSKUTERFERIE I BRITISH COLUMBIA

Gi full gass, ropte Larry og pekte fremover. Han og sønnen forsvant i en snøføyke bortover de hvite, snødekte flatene. Her er det bare å henge seg på, tenkte jeg og gav gass. Med hjertet i halsen fór jeg bortover på mitt monster av en snøskuter.

TEKST OG BILDER: LARS BREKKE

Tre dager tidligere landet jeg i Whitehorse, hovedstaden i Yukonterritoriet i nordvestre Canada. Mine venner Larry og Kristin med sønnen Alan møtte meg på flyplassen. Larry, Alan og jeg skulle på snøskuterferie oppe i fjellene i nordre British Colombia. Det var kaldt – 22 kuldegrader, men det hadde vært betraktelig kaldere tidligere – ned mot 45.

- Vent til du får se det monsteret av en snøskuter vi har leid til deg! Sa Alan smilende i bilen på vei hjem. Monster? Jeg hadde bedt dem leie en liten en. Jeg er ingen person som elsker fart. Bare det å dra på snøskuterferie er langt fra det jeg pleier. Jeg liker best fotturer og kanopadling – ja å ferdes i naturen uten bråk og støy.

Så fort jeg hadde fått båret kofferten i huset, dro Alan meg bak i hagen for å vise meg snøskuteren. Monsteret var en Longtrack Artic Cat 570cc 2005 modell. Under det lille dekselet av glassfiber var det langt flere hester enn det jeg hadde bruk for og torde å bruke. Alan viste meg fort hvordan man starter den og hvor gass, brems og nødstoppknappen var. Nødstoppknapp ja, tenkte jeg. Den kommer jeg nok til å få god bruk for. Den knappen var nok min eneste sjanse til å temme dette monsteret. Jeg sendte en liten takk til konstruktøren. Så ble jeg "truet" til en jomfrutur av en glisende Alan.

Neste morgen var det 29 kalde grader. Vi brukte dagen til å handle inn mat, varme klær til meg - et par skikkelige snøskuterstøvler og en varm dress, og seks kanner med bensin, cirka 120 liter, til skuterne. Hyggelig å se igjen byen. Føler at jeg er hjemme når jeg er der. Litt rart å se koreanere gå rundt i bare shorts og t-skjorte. De drar til Yukon for å herde seg. På ettermiddagen neste dag kom vi til Atlin i BC i strålende vær. Her var det betraktelig varmere. Slik hadde det vært i seks, syv uker fikk vi høre. Vi parkerte bilen og lesset av de tre snøskuterne, sleder og utstyr. Så fikk jeg på meg støvler, dress og helhjelm. Må innrømme at jeg grue-gledet meg. Gledet meg til å være i dette vakre området med flotte fjell og mange dyr. Gledet meg til å bo i den flotte gullgraverleiren til Larry. Gruet

meg til å kjøre monsteret. Forsøkte å utsette starten med å spise en sjokolade, men ble jagd på snøskuteren. Larry og Alan var ivrige etter å komme av sted. Med kun to minutters erfaring på snøskuter var det ingen vei tilbake. Alan og Larry med hver sin slede på slep, kjørte av gårde og jeg hang meg på. Holdt på å bli kastet bakover da jeg gav litt for mye gass for å ta igjen de andre. Her var det mange hester som var ivrig på å jobbe – alle på en gang føltes det som.

Vel tre kvarter senere kjørte vi inn i leiren til Larry. Han er gullgraver og har sine skjerp rett ved. Dessverre har økonomien vært skrall, så han har ikke jobbet så mye her de to siste årene. Bare flyttet nok masse som reglene krever for ikke å miste skjerpene. I leiren var det en liten hytte, et dusj- og vasketelt (ikke i bruk om vinteren), en utedo med fantastisk utsikt, gravemaskin, lastebil og annet gullgraverutstyr.

Neste formiddag i tolv minusgrader dro vi på min først ordentlige tur med snøskuter etter at Larry hadde fortalt meg de to grunnreglene for snøskuterkjøring. Regel nummer en; stopp aldri med snøskuteren pekende oppover i oppoverbakker. Regel nummer to; glem aldri regel nummer en. Enkle og forståelige regler. Vi fulgte gamle snøskuterspor i veitraseen oppover fra leiren. Far og sønn er lommekjent. Leiren er deres "hytte" og i disse områdene har de ferdes i alle år. Der veien sluttet, sluttet også sporene. Her oppe i fjellet var det mye snø og den var løs. Det var som å spa sand da vi skulle få bort snøen foran hyttedøra. Det var lett å grave seg ned med skuteren hvis en ikke holdt farten oppe.

Jeg lot de andre å lage løype for meg og brukte hver meter til å lære meg teknikken å kjøre. Ettersom meterne gikk ble det morsommere og morsommere å kjøre og jeg fant ut hvilke fantastisk kjøretøy dette var. Vi kom oss oppover i fjellet, over buskas og oppover bakker. Ikke noe stoppet oss og krefter var det nok av i monsteret. Det var da vi kom opp i passet at Larry ropte "Gi full gass". Hittil hadde det gått stille og pent. Nå gikk det fortere selv om speedometeret "bare" vist 50 kilometer i timen. Vi kjørte sikksakk mellom de største busken og de for forbi. Å kjøre snøskuter var som å kjøre båt og seile. I dypsnøen var det best å stå og kjøre. Skuteren kunne stadig krenge i dypsnøen og det var her seilefølelsen kom inn. Da måtte vi henge over på sidene for å rette opp. Det samme gjaldt når en svingt. Vi brukte kroppsvekten for å "hjelpe" til å svinge. Båtfølelesen kom når en kjørte rett fram

i dypsnøen. Skiene foran fløt oppe på snøen, men rumpa sank nedi. Først når en fikk opp farten kom en opp i plan og hele skuteren var oppå snøflaten. Vi stoppet ofte og nøt utsikten og hvilt litt. For den som sier at det er latmannsliv å kjøre snøskuter, har aldri prøvd det. Dette gjelder spesielt i løssnø.

Denne dagen var vi ute i seks timer og vi kjørte 12 mil. Vi var oppe på små topper, nede i daler og søkk - samt gjennom skogen på smale stier. For det meste fulgte vi gamle snøskuterspor og det var vanvittig artig. Over alt var det spor etter dyr. Det var alt fra mus, ekorn, hare og rype til elg, reinsdyr, ulv og gaupe. Elgsporene gikk over alt. Det var tydelig at den måtte jobbe mye for å få mat nok. Det er ikke mye næring i det elgen spiser på vinterstid, så derfor må den få i seg mye. Hovednæringen er ytterste delen av busker og av små gran- og furutrær. Vi så en elg som vi overrasket. Vi kom for fort til at den hadde rukket å gjemme seg bort. Snøen rakk den til magen. Litt senere så vi sporene til et trepinnsvin. Vi fulgte sporet bort til et grantre der den snudde ryggen til oss og truet med piggene. En enslig rype stod rett ved stien og så på oss da vi for forbi.

Neste dag var det ny tur. Den dagen skulle vi prøve å komme opp mot toppen på et fjell som lå et par kilometer fra leiren. Det var for lite snø til at vi ville klare å komme helt opp. Etter gårsdagens lange tur hadde jeg fått en del erfaring og var blitt litt tøffere. Like aller best å "skyte" opp bakkene. Jeg slakket av og lot det bli avstand til de andre før jeg i bunnen av bakkene tok et godt grep i styret og gav gass. Vi fant et flott parti under fjelltoppen som vi lekte oss i. Jeg spant opp en lang bakke flere ganger og kjørte full fart i store sirkler mens jeg hang over på siden. Alan hoppet på skavler med skuteren. Larry brukte tiden til å finne nye skavler som Alan kunne hoppe på. I løpet av en halv time hadde vi "ødelagt" hele området. Det som lå som jomfruelig, urørte snøflater, var nå kuttet opp av snøskuterspor på kryss og tvers. Om jeg angret på "skadene"? Nei. Snart kommer våren og alt ville være borte.

Litt utpå dagen kom det skyer. Solen forsvant og myste gjennom det lette skylaget. Det begynte å snø lett. Lyset gjorde at det var vanskelig å se konturene på bakken og det ble veldig vanskelig å kjøre. Det ble umulig å se om det gikk

opp eller ned eller om det var et søkk eller flatt. Vi kjørte sakte tilbake til campen. Det ble ingen flere turer før neste dag. Da klarnet det litt opp og vi kjørte ut. Vi hadde ikke vært ute lenge før de vanskelige kjørefoldene kom tilbake. På ettermiddagen klarnet det opp igjen og vi dro opp i passet vi hadde kjørt igjennom et par dager tidligere. Her var det vanskelig å kjøre på grunn av den løse, dype snøen. Vi måtte jobbe mye for å holde skuteren på rett kurs. Jeg kruset rundt lenge før jeg oppdaget at de andre var borte. Jeg stoppet motoren og tok av meg hjelmen for å lytte. Ingen å se og intet å høre. Endelig hørte jeg noe hoiing oppe i lia. Da fikk jeg øye på far og sønn. De stod parkert på et platå oppe i nordhellingen av fjellet. De ventet tydelig på at jeg skulle komme opp.

Skal jeg kjøre opp dit? Det kommer sikkert ikke til å gå bra! Negative tanker sa "nei", men jeg måtte bevise for dem at jeg kunne klare det og dro i startsnora. Stående på skuteren gav jeg gass og kjørte oppover så fort jeg torde. Jeg syntes jeg hørte praten mellom far og sønn. Dette klarer'n ikke, sa de sikkert. Ikke sikker, men jeg syntes også jeg hørte at de lo. Det er ikke sikkert det var mulig å høre - for jeg hadde rimelig høyt turtall på motoren på vei oppover. Fort nærmet jeg meg de andre, men i den siste kneika rett under dem, gjorde jeg nybegynnerfeil nummer en. Jeg hadde for liten fart, og da beltet begynte å grave seg litt ned, ga jeg mer gass i stedet for å svinge av og kjøre ned igjen. I løpet av sekunder sank snøskuteren ned i dypsnøen og jeg satt dønn fast.

Jeg visste prosedyren, stoppet motoren og hoppet uti snøen som rakk meg til langt oppå låret. Så var det å grave bort snøen på siden, ta tak i skiene foran og dra skuteren rundt. De andre startet opp og kom ned til meg for å hjelpe. Monsteret mitt var ikke av den lette typen og det måtte tre mann til for å få nesa til å peke nedover.

- Jeg tror du glemte både regel en og to! sa Larry. Begge lo og det hørte jeg med sikkerhet.

- Du hadde for liten fart, kom det fra Alan.
- Neida, svarte jeg.
- Her er det for bratt og for løs snø til å komme opp, prøvde jeg meg.
- Å neida, svart Alan.
- Jeg skal vis deg jeg, sa han, hoppet opp på monsteret mitt, startet og kjørte ned fjellsiden. Et stykke ned snudde han og gav gass. Hvordan det gikk med ham skal jeg ikke røpe av hensyn til Alan eller til meg.

Litt etterpå kom det mer snø og vanskelige lysforhold igjen. Så vanskelig var det at vi nesten ikke kunne se de dype sporene vi hadde laget på veien opp. Sakte kjørte vi tilbake til campen.

Den neste dagen pakket vi og dro tilbake til Whitehorse. Jeg hadde skuteren en dag til og da prøvde vi å kjøre over fjellet til hytta ute i villmaka som vi bygde og bodde i for mange år siden. Det var nesten 30 kuldegrader og en iskald vind. Vi måtte gi opp forsøket. Den iskalde snøføyka gjorde sikten umulig. I stedet kjørte vi litt rundt på snøskuterveier. Der satte jeg min personlige fartsrekord på skuter, hele 90 kilometer i timen. Siste dag før jeg dro hjem var jeg en siste tur nede i byen. Det var 36 kuldegrader og iskald vind. Måtte ha vært nærmere 50 effektive kuldegrader med vindfaktoren. Da hadde selv koreanere klær på...

2010

VILLMARKSTUR I YUKON

Sommeren 2010 var Lars Brekke kjentmann for en kameratgjeng på syv til villmarka i Canada. Helt siden tre av gutta så Lars og Morten Brekkes lysbildeshow på åttitallet – fra deres overvintring i Yukon, har de drømt om å reise på villmarkstur til Yukon-territoriet. De startet for flere år siden klubben *C 010* – som står for *Canada 2010* – med konkrete planer om gjennomføring av en tur den sommeren.

TEKST: CATO RACHLEW BILDER: LARS BREKKE

Vi ankommer Whitehorse en sen kveld i juli. Vi starter komfortabelt med god hotellinnkvartering i Whitehorse, leier bil og tar en tre dagers rundtur via Skagway, Haines og Haines Junction hvor svartbjørn, grizzlybjørn og rovfugler ivrig blir beskuet. Skagway er som å være på vestlandet med cruiseskip som det står Norway på! Før vi drar ut i villmarka, tar vi en ny natt på hotell i Whitehorse hvor vi pakker og gjør oss klare for livet i felt uten GSM-dekning og oppdatering på nett om status i Tour de France.

Endelig er dagen der, det som alle gutta i C010 gjengen har drømt om siden Y2K (2000 årsskifte). En gul Cessna 206 og en vakker rød/hvit/blå Beaver DHC-2 fra Alpine Aviation er klare for takeoff ut i bushen. Pilotene Martin og Gert har veid bagasjen, pakket flyene og hatt en liten disputt med Frede om hvordan de regnet ut antall pund til kilo. Det er en litt uvirkelig følelse idet sjøflyet tar av fra Whitehorse og setter kursen mot JoJo Lake. Hvilke opplevelser ligger foran oss og blir våre forventninger om godt fiske innfridd? Den store leder Thomas ser litt shaky ut idet vi flyr lavt over fjelltoppene. Ikke så rart kanskje når man har litt flyskrekk. Idet vi tar en 180 graders sving over innsjøen og går inn for landing, regner det lett mot frontruta. Regndråpene skulle vise seg å bli de eneste på hele bushturen.

Da flyene er borte i horisonten på vei tilbake til byen, begynner vi å lage leir. Ingen får fiske før leiren er helt ferdig. Vi kaster stadig blikk ut på innsjøen og ser mange vak. Det er fisk der som bare venter på å bite på slukene våre. Endelig gjør vi klar fiskestengene og alle kaster ut. Det resulterer bare i noen røyer på 6-700 gram. Det finnes da større fisk der ute?

Neste dag er noen oppe før fem for å prøve fiskelykka. Claus drar opp en stor røye som han antar er rundt fem kilo. Utover dagen sprer vi oss langs vannet. Alt det varme ulltøyet vi har med blir det ikke bruk for. Det sure været og den kalde lufta som har vært i Yukon, har forsvunnet. Problemet er heller at vi blir

solbrente. Solkrem hadde ingen tenkt på. Vi fisker hele dagen og fangsten er såpass at det blir rikelig med fisk på alle til middag. Sent på kvelden drar vår store leder Thomas opp en stor røye som veier 4,9 kilo. Gliset hans er nesten lengre enn fisken.

Ny dag med sol og nye muligheter for storfisk. Fem av oss velger å ta en tur opp til en topp på andre siden av innsjøen. Den ligger fire kilometer unna leiren og 1000 meter høyere. En lang og slitsom tur som absolutt gir valuta for strevet. Fra toppen en spektakulær utsikt med nesten loddrett fall ned i innsjøen. "Tre ganger flottere enn Prekestolen!" var Fredes kommentar.

Det blir fine dager med sol og varme. Vi fisker hele tiden bortsett fra en liten periode midt på dagen. Da er det som om noen knipser med fingren og fisken slutter å bite. Da er det deilig å slappe av på sandstranda med en kopp kaffe, en prat eller å lese litt. Vi ser ofte stor fisk som svømmer et stykke lenger ut der det blir dypere. Vi kan tydelig se konturene av stor fisk mot den lyse bunnen. De biter aldri på slukene vi kaster etter dem. I løpet av fem dager blir det flere store fisker. Rekordfisken tar Steinar ved midnatt med mørk sluk. Vi veier den i hoven – 6.350 gram.

Vi lar Tor Ivar avslutte fortellingen fra vår tur med sin opplevelse: Jeg tar meg en liten kveldstur med stanga, mens de andre slapper av rundt bålet etter middagen. Fem av gutta har besteget den spisse fjelltoppen på østsiden av innsjøen i dag. En strabasiøs, men flott tur. Deilig å være alene og suge inn omgivelsene, stillheten, det klare vannet og vakre snødekte fjell i horisonten. Nok å hvile øynene på her, men jeg har tenkt meg bort til bekkeoset. Der står det

ARKTISK VILLMARKSKLUBB

alltid harr og kanadarøye, i overgangen mellom grunt og dypere vann. Setter på en grønn/blank sildesluk jeg aldri har fått fisk på før og bestemmer meg for å prøve et par kast på veien bort. Den slanke 18g sluken flyr ut i lufta og jeg lar den synke noen sekunder før jeg sveiver sakte inn.

Søren, jeg sitter fast i bunnen. Jeg stopper sveivinga for å sjekke. Nei, det kan ikke være bunnen denne gang-en. Stangtuppen beveger seg fortsatt. Berkley stanga bøyer seg som aldri før og den smekre Daiwa snella m/Fireline 0,12 gir nesten etter i stangfestet. Holder utstyret og hvorfor er jeg ikke sammen med noen av de andre akkurat nå? Jeg greier å dra stanga bakover 3-4 ganger og sveive inn, men så bestemmer fisken seg for å snu. Den raser ut på bremsen til den svarte spolen kommer til syne. Har jeg laget skikkelig spoleknute? Jeg strammer bremsen litt, og jobber den sakte innover igjen. Utrolig hvor tung den er, 10-15 meter fra land viser den seg i overflaten og legger seg over på siden. Bra, da er den snart landingsklar. Et mi-nutt eller to senere tar jeg tak i sporden og lander en meter feit kanadarøye i sanda. Skal jeg slippe den ut igjen? Er den lovlig å ta opp? Jeg skyver den tan-ken raskt bort for denne må være stor nok og gir den et par kakk i skolten med et vedtre. En rask titt på sluken viser at sluklåsen halvveis åpen, greit med litt flaks akkurat nå.

Jeg får det travelt med å komme meg tilbake til campen og dele opplevelsen med de andre. Da jeg kommer tilbake, blir det liv i leiren. De fleste blir plutselig fiskeinteressert, finner frem stanga og lurer på hvor jeg tok den. En tur på vekta viser 6,2kg og 100 cm lang, ikke verst!

Roen senker seg og jeg føler stor takknemlighet over å få lov til å være med på dette. Jeg har akkurat hatt mitt livs fiskeopplevelse sammen med gode venner, og det er fortsatt tre dager igjen til "Beaveren" kommer og henter oss.

OM OSS:
Deltagende på C010-"ekspedisjonen" var Lars Brekke (guide), Thomas Rachlew (C010 leder), Tor Ivar Simonsen, Fred Olav Haug, Claus A. Liland, Harald Bore, Steinar L. Hansen og Cato Rachlew.

NESTE REISEMÅL:
Vårt neste reisemål er ennå ikke bestemt, vi må spare penger og vinne gunst fra familiene hjemme, men fiske på New Zealand i 2016 har kommet opp som mulig reisemål for neste langtur. Det er flott i Norge, på fjell og i fjorder på Vestlandet og Lofoten er det ingenting som slår, men å sette seg på et fly som først lander om 10 timer - er også en deilig følelse.

VILLMARKSFERIE PÅ LINDA LAKE

Endelig ferie. En god og avslappende ferie for meg, er å være ute i villmarka i Canada. Fly ut med telt og kano, slå leir ved et vann, gå og padle turer derfra. I år gikk turen til et lite vann vel 25 minutters flygning sydøst for Whitehorse i Yukon. En knallrød Cessna 180 var min transport ut i "bushen".

TEKST OG BILDER: LARS BREKKE

2014

Piloten fløy tett inntil en fjelltopp og rett over en rygg. Under oss dukket Linda Lake opp. Vi passerte over innsjøen og jeg så raskt hvor leiren min skulle ligge og pekte ned på to nakne rygger som gikk ned mot innsjøen.

Piloten nikket, snudde flyet og gikk inn for landing. Ti minutter senere stod jeg på stranden med bagasjen min og så Cessna'en ta av og forsvinne. Duren fra flymotoren forsvant og det ble stille. Jeg så meg rundt og så fjelltopper i nesten alle retninger. Utrolig vakkert. I dette vakre landskapet skulle jeg tilbringe noen dager.

Første post på programmet var å lage leir. Det var sol, men truende skyer i vest fortalte meg at det ville komme regn. På toppen av den ene ryggen slo jeg opp teltet. Det flatet ut bak teltet og der var det en glissen granskog med mye popler. Ryggene var fulle av stubber fra poppeltrær som beveren hadde gnagd av. Nye, små trær var i ferd med å vokse opp.

I det lille søkket mellom ryggene spente jeg opp en presenning hvor jeg lagret utstyr og mat og hvor jeg kunne sitte hvis det regnet. På toppen av den andre ryggen satte jeg opp stolen min. Der skulle jeg sitt å nyte mat og den vakre utsikten. Bak stolen var det et stort felt med lys sand eller fin grus. I den var det spor etter tre ulver, elg med kalv og fjellsau. Det fortalte litt om dyrelivet her og håpet om å se dyr i løpet av dagene jeg skulle være der, økte.

Da leiren var etablert, var det tid for å montere den gamle Ally-kanoen min. Jeg klødde etter å komme utpå. Etter en rask middag, var jeg på vannet. Utpå stoppet jeg for å se meg rundt i dette navnløse fjellandskapet. På kartet var det ikke et navn på noen av fjellene. Heller ikke vannet jeg var på hadde navn. Piloten fortalte at en mann fra Whitehorse som hadde vært her for noen år siden, kalte vannet Linda etter sin kone. I øst, bak teltet, ruvet et flott fjell cirka 700 meter over leiren. I vest et annet fjell. Sydover lå flere fjell og de største som lå lengst bak, tilhørte kystfjellene. Den eneste retningen jeg så hvor det ikke var fjell, var nordover. Der strakte åsene seg bakover noen kilometer til innsjøen Sandpiper Lake hvor jeg var i 2001.

Jeg våknet til regn neste morgen og tok det med ro i soveposen til det ga seg på formiddagen. En myk start på ferien. Etter regnet kom vinden – fra sør. Nedenfor presenningen fant jeg bålplassen til han som hadde gitt innsjøen et navn. Dette ble også min spiseplass siden noen trær og busker langs vannkanten ga ly for den sterke vinden. I stedet for kanotur ble det en fottur i området Det gikk hvitt utpå sjøen.

Et par timer senere kom jeg tilbake til

vannet et lite stykke fra leiren. Her var en flott strand med lys sand/fin grus. Vinden hadde stilnet og solen skinte. Vannet var overraskende varmt til å ligge så høyt. Det var bare å kaste klærne og komme seg uti. En forfriskende dukkert i herlig natur.

Lørdag morgen var jeg ute av teltet ved åtte tiden. Sol og blå himmel. Det var tid for å komme seg på tur. Etter frokost laget jeg lunsj og pakket sekken. Hvor jeg skulle? Det visste jeg ikke, bare at jeg skulle på tur. Er man alene behøver man ikke å planlegge alt.

Jeg hoppet i kanoen og hadde lagt tolv runde steiner i baugen for ballast. De skulle være mitt turfølge på kanoturene. Sakte padlet jeg sørover mot andre enden. Hvor skulle jeg dra? Jeg tittet opp på fjellet som lå øst for meg. Jeg hadde vært oppe på den høyeste toppen som lå lenger bak den delen jeg ser fra vannet. Kanskje jeg skulle gå opp på siden av den og bakom? Det var noen rygger oppover som var uten særlig vegetasjon og som kunne gjøre veien opp lettere. Plutselig dreide vinden kanobaugen fra sør til øst. Ja vel, tenkte jeg. Da er det dit opp jeg skal …

Inne ved bredden la jeg ballast steinen på stranden, dro kanoen opp på land, heiv sekken på ryggen og gikk gjennom skogen som lå langs vannet. Den var uten underskog og veldig lett å gå i. Der inne så jeg noe jeg aldri har sett før. Stammen på et grantre gjorde en perfekt 360 graders sirkel før det vokste videre oppover. Jeg ble veldig fasinert av dette treunderet.

På andre siden av skogen så jeg opp på de flotte toppene som reiste seg mot en knallblå himmel. Oppe på en rygg så jeg noen gråskriker og ville ta noen bil-

der av dem. Men innen jeg hadde fått på den store linsa, var de fløyet videre. Jeg gikk videre med den store linsa klar. Etter hvert at jeg ikke var på riktig rygg og skulle krysse et lite søkk med småpopler til den ryggen som gikk opp dit jeg ville. Plutselig dukket det opp et dyrehode med gevir. Et reinsdyr? Jeg hev opp kamera og tok et bilde. Kameraklikket fikk dyret til å vri hodet mot meg. Da så jeg at det var en hjort. Etter et nytt klikk fra kamera, la det på sprang. Noen hopp senere forsvant den inn i løvskogen. Jeg hadde skremt den opp fra dagleiet.

Dette var den første hjorten jeg har sett i Yukon. Da jeg var her for første gang for over 30 år siden, fantes det ikke hjort i Yukon. Mildere klima har ført hjorten nordover og nå kan den sees ofte. Med hjorten har også pumaen kommet nordover. Den har jeg sett spor av for noe. år tilbake.

På den første toppen, tok jeg lunsjpausen. Solen stekte ubarmhjertig fra en nesten skyfri himmel. Det var nesten for fint vær til slike bratte fjellturer. Det var ingen bekker, så jeg måtte drikke litt vann av gangen for ikke å gå tom. Fra lunsjplassen hadde jeg fantastisk utsikt over Linda Lake og naturen rundt. Gikk etterpå innover dalen bak fjelltoppen uten å se annet enn en kongeørn.

Søndagen var grå og trist med vind fra syd. Det gikk hvitt utpå den lille innsjøen. Ble derfor i leiren. Satt og leste og fulgte med livet rundt stolen jeg satt i. En liten Chipmunk kom løpende i lyngen og opp på et tørt tre som lå foran meg. Der satt den og så på meg og hadde vel bare sett ett menneske før – mannen til Linda. Chipmunken forsvant da en liten ekornunge kom samme vei. Ekornet stoppet opp i lyngen rett ved meg og fant noe å spise – gamle bær tror jeg. En øyenstikker kom flyende, gjorde noen runder rundt meg før den fløy østover og forsvant. Det var mye liv bare en får satt seg ned og ser. Noen insekter som det pleier å være mye av og som jeg ikke så, var knott, "blackflies" og mygg. Hadde ikke sett noen de få dagene jeg var der og jeg savnet dem så absolutt ikke.

Utpå dagen gikk jeg inn i teltet for å komme bort fra vinden. Lå og leste og slappet av. Etter en stund hørte jeg en ukjent lyd. Jeg lyttet. Der var den igjen.

Hva var det? Forsiktig åpnet jeg glidelåsen i innerteltet og tittet gjennom det lille plastvinduet i ytterteltet. Der så jeg ryggen på et dyr. Kjente igjen brunfargen fra i går og skjønte at det var en hjort. Krabbet inn i teltet og fikk på den store linsen i en fart. Forsiktig åpnet jeg glidelåsen og smøg meg ut. Ville ikke skremme hjorten før jeg i alle fall hadde fått ett bilde av den. Hjorten var bak en stor gran, så jeg benyttet sjansen til å snike meg litt nærmere og gjorde meg klar til å få i alle fall et bilde. Jeg visste at hjorten er lettskremt og at den ville stikke etter første klikk fra kameraet.

Så kom dyret fram fra grana. Det var ikke en hjort, men en grizzlybinne med en liten unge. Det gikk noen sekunder før jeg kom meg etter overraskelsen og jeg tok første bilde. Binna hørte klikket og så seg rundt og ungen gikk opp på to. Først ved neste klikk oppdaget binna meg. Binna stirret på meg og prøvde å få teften av meg, men vinden blåste fra den og mot meg. Den gikk noen skritt nærmere meg for å undersøke. Jeg snakket til den og da stoppet binna opp, bare 15 meter fra meg mellom de små poplene. Rolig fortsatte jeg å snakke og ba henne gå bort. De små poppeltrærne ødela bildemulighetene. Kameraet klarte ikke å fokusere på bjørnen.

Etter et minutt snudde binna og gikk mot løvskogen og den lille ungen småløp etter. Samtidig hørte jeg bråk fra den smale granskogen nede ved innsjøen. Det knakk i tørre kvister. Var det en hannbjørn som fulgte etter de andre? Jeg gikk nedover for å undersøke. Det fortsatte å knekke, men ingen bjørn viste seg.

Hvor var binna? Hadde den forsvunnet inn i skogen? Jeg gikk opp for å undersøke, forbi teltet og inn blant trærne bak det. Da jeg rundet et lite buskas, møtte jeg på binna igjen, nå bare ti meter fra meg. Den

været igjen og prøvde å få teften av meg. Jeg snakket til. Vi hadde ikke direkte øyekontakt, for hodet var bak en gren med løv. Jeg tok noen skritt bakover og bjørnen ga fra seg noen grynt. Den lille ungen kom løpende ut av buskaset og gikk mot skogen. Etter en liten stund snudde binna og fulgte ungen videre innover i skogen. Plutselig kom det en unge til – liten og mørk i pelsen. Den pep og pilte etter moren og alle tre forsvant innover blant trærne. Det var nok den siste ungen som jeg hadde hørt bakse i grenene nede ved innsjøen.

Jeg ble stående å se etter bjørnene en stund. Kjente at jeg skalv i leggene av spenning. Hadde ikke følt meg truet og var ikke på noe tidspunkt redd. Det var en spennende og flott opplevelse. En halv time senere gikk jeg bort til stolen min og satte meg. Der hadde jeg god utsikt mot teltet og skogen rundt. Plutselig så jeg en bjørn til. Jeg så den i det den passerte bak teltet. Den var større og hadde ingen unger med seg. Hele bjørnen var bare synlig for meg i noen sekunder, men lenge nok til at jeg skjønte det måtte være en annen bjørn. Jeg fulgte den i kikkerten og kunne bare skimte den brune pelsen der den gikk gjennom de lave poppeltrærne og ned mot innsjøen. Den forsvant bak en gran og jeg fortet meg bort til teltet og tittet etter den. Men bjørnen var borte – antageligvis nede i skogen ved innsjøen.

Den ettermiddagen, da jeg spiste middag - var holderen i stolen for brus okkupert av peppersprayen. Det var alt jeg hadde av forsvar mot bjørn. Og det burde holde. Kjente nok litt mer spenning i kroppen da jeg krøp ned i soveposen den kvelden. Hørte en del lyder, men ikke fra bjørn. Det tok en stund før jeg sovnet.

Neste morgen satt jeg nede ved bålplassen og drakk te av min store "Bear-cup". Koppen hadde fått navn etter at en av bjørnene hadde flyttet på den et par meter da de passerte dagen før. Det var grått og det kom noen små byger av og til. Jeg ble lei av å være i leiren og ville på tur. Med niste og tolv steiner som reisefølge, padlet jeg sydover på Linda Lake. Det lysnet og skyene forsvant. Litt syd for der jeg gikk i land for noen dager siden, kom det ut en bekk. Fra fjellet hadde jeg sett av den snirklet seg gjennom et flatt område. Kanskje det var mulig å padle bekken oppover et stykke?

Jeg fant munningen og padlet inn. Den rant stille og rolig og var bare litt over meteren bred. Jeg så fem, seks små røyer som svømte foran meg og forsvant oppover bekken. Det var mer strøm i bekken enn jeg trodde, men jeg kom meg oppover. Måtte dra meg forbi et tørt tre som sperret nesten hele bekken. Strømmen gjorde det vanskelig å styre i svingene og måtte ofte skyve i fra land med padleåra. Jeg så røyene igjen. Nå var de blitt tolv, tretten. Redde stakk de videre oppover bekken. Jeg padlet opp sving etter sving – et lite padleeldorado. Et sted lå et tre over bekken, men heldigvis så høyt over at ved å brekke av noen kvister nede, kunne jeg dra meg under. Så røyene igjen som nå var blitt rundt 20. Etter en stund var det slutt på paddelbar bekk. Foran meg lå et stryk med masse steiner. Flokken med røyer som nå var nærmere 30, strøk forbi kanoen og svømte nedover. Jeg snudde kanoen og fulgte etter.

På sandbanken ved utløpet av bekken spiste jeg sen lunsj. Etterpå padlet jeg litt lenger syd og fortøyde kanoen til et tre. Fra fjellet hadde jeg også sett at

bekken jeg nå hadde padlet kom fra flere små vann som lå på noen sletter mellom fjellet og en åsrygg. Jeg gikk gjennom skogen og fulgt åsryggen til jeg kom til et åpent parti som ville gi meg utsikt over vannene. På kanten satte jeg meg ned og ventet. Håpet var at det skulle komme en elg utover ettermiddagen.

Det er deilig å sitte slik. Bare slappe av og nyte den flotte utsikten. Jeg la meg ned og så et firemotors jetfly som laget en hvit stripe på den blå himmelen. Den var på vei fra en sivilisasjon til en annen. Og her lå jeg alene i villmarka og savnet ikke by og ståk. En gråskrike landet i et tre rett ved meg og glante på meg. Det samme gjorde en chipmunk – glante, men fra en stein. Men elgen viste seg ikke. Skogens konge ga ikke audiens i dag. Etter fire timer vandret jeg tilbake til kanoen. På turen over Linda Lake forsvant alle skyene og alt tydet på flott vær neste dag. Og da skulle selvfølgelig jeg dra derfra …

Knallsol neste morgen da jeg gikk ut av teltet klokka syv. Det var veldig fuktig og telt, kano og presenning var vått. Flyet skulle komme klokka tolv for å hente meg. Planen var å være ferdig pakket en time før og så få seg en siste dukkert før jeg dro. Det tok tid å tørke alt, så først kvart på tolv var alt pakket og klart og lå der flyet ville legge til. Rakk tre korte dukkerter før jeg hørte flyet. Bare femten minutter etterpå var vi på vingene og fløy lavt over leiren og nordover og litt senere rett over leirplassen min ved Sandpiper Lake fra 2001.